

ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558¹

ก้องพิศุทธิ ธรฤทธิ์²

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาถึงความหมาย แนวคิด ทฤษฎี หลักการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 แล้ว ทำให้ผู้ศึกษาทราบว่า การชุมนุมสาธารณะเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ประชาชนภายในรัฐ นิยมนำมาใช้เพื่อเรียกร้องสิทธิเสรีภาพ หรือเพื่อแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้บ่อยครั้งในประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยด้วย จึงมักปรากฏเหตุการณ์การชุมนุมอย่างต่อเนื่อง มีทั้งการชุมนุมเพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลช่วยเหลือในเรื่องเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ สิ่งแวดล้อม สุขอนามัย การเรียกร้องขอความเป็นธรรมจากการถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพ หรือการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากกลไกของรัฐ เป็นต้น ทำให้การชุมนุมสาธารณะได้เข้ามามีบทบาทและมีอิทธิพลต่อสังคมไทยเป็นอย่างมากในการเรียกร้องหรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะ เป็นเสรีภาพที่มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการต่อสู้เพื่อต่อกฎหมายของประชาชน และเป็นเสรีภาพ ที่นานาประเทศให้ความสำคัญ อันได้ รับรองคุ้มครองไว้ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ 21 ซึ่งประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีด้วย และเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะยังได้ให้การรับรอง คุ้มครองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 44 นอกจากนั้นยังมีพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 ที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการจัดระเบียบการใช้เสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะของประชาชน ที่ถือเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอย่างหนึ่งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 26 อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะได้มีการรับรองคุ้มครองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 อีกทั้งยังได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 มาควบคุม จำกัดเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยแก่การชุมนุมสาธารณะแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีบทบัญญัติที่มีความคลุมเครือ ขาดความชัดเจน ทำให้เกิดปัญหาในการตีความกฎหมาย และทำให้ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย อีกทั้งทำให้การบังคับใช้กฎหมายขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดปัญหาทั้งด้านกลุ่มผู้ชุมนุม หรือทางด้านกลุ่มเจ้าหน้าที่ และทางด้านกฎหมาย ซึ่งทำให้เกิด ความขัดแย้ง ความสับสน หรือ ความรุนแรงเกิดขึ้นระหว่างกลุ่มผู้ชุมนุมและกลุ่มเจ้าหน้าที่ จนทำให้การชุมนุมสาธารณะเป็นการชุมนุม

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.มัลลิกา พินิจจันทร์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยา ตันศิริ และ รองศาสตราจารย์กำธร กำประเสริฐ

²นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสงขลา) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นเหตุให้ต้องมีการใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุมด้วยมาตรการขั้นเด็ดขาด อันเป็นสาเหตุทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของกลุ่มผู้ชุมนุม กลุ่มเจ้าหน้าที่ และกลุ่มประชาชนทั่วไป

จากการศึกษาทำให้ทราบว่า การบังคับใช้กฎหมายที่ขาดประสิทธิภาพ และไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้น เกิดจากการที่พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 ยังมีปัญหาข้อกฎหมายหลายประการ ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการแจ้งการชุมนุมสาธารณะของผู้ชุมนุมตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 มาตรา 10 ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะมีหน้าที่ต้องแจ้งการชุมนุมต่อผู้รับแจ้ง ได้แก่ หัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ หรือบุคคลอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่รับแจ้งการชุมนุม โดยเป็นปัญหาในด้านของระยะเวลาในการแจ้ง ที่ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะจะต้องแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมงก่อนการชุมนุม อันเป็นระยะเวลาน้อยและไม่ได้สัดส่วนกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้ง โดยภายในระยะเวลาดังกล่าวเจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้งจะต้องมีการพิจารณาถึงสาระสำคัญของการชุมนุมสาธารณะว่าชอบด้วยกฎหมายหรือไม่อย่างไร อีกทั้งกรณีที่มีการจัดการชุมนุมสาธารณะ เจ้าหน้าที่ตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะย่อมจะต้องมีการเตรียมการในการดูแลการชุมนุมสาธารณะไม่ให้อยู่ในลักษณะในการกีดขวางทางจราจร หรือกระทบกับสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น ๆ หรือจะต้องการเตรียมการ รักษาความปลอดภัยแก่ผู้ชุมนุมสาธารณะ รวมทั้งประชาชนทั่วไป เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยให้เกิดขึ้นในสังคม เมื่อระยะเวลา 24 ชั่วโมงก่อนการชุมนุมสาธารณะ ที่ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะแจ้งแก่เจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้ง ซึ่งภายหลังจากการแจ้งแล้วเจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้งจะต้องมีระยะเวลาในการพิจารณาสาระสำคัญของการชุมนุมสาธารณะ อีกทั้งยังจะต้องเตรียมการเพื่ออำนวยความสะดวกและรักษาความปลอดภัยให้แก่ผู้จัดการชุมนุม และประชาชนทั่วไป ระยะเวลาดังกล่าวจึงเป็นระยะเวลาน้อยและไม่เพียงพอต่อการเตรียมการควบคุมดูแลการชุมนุมสาธารณะของเจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้ง นอกจากนี้รูปแบบของการแจ้งตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 มาตรา 10 วรรค 3 ก็ยังประสบปัญหา เนื่องจากยังไม่มีคำแนะนำชัดเจน ซึ่งตามบทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดช่องทางการแจ้งการชุมนุมสาธารณะไว้อย่างชัดเจน อันจะทำให้ประชาชนเข้าใจได้ง่าย ซึ่งได้มีการกำหนดช่องทางการแจ้งตามวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และการแจ้งผ่านระบบเทคโนโลยี ไว้เพียง 3 ช่องทาง คือ การแจ้งเป็นหนังสือโดยตรงไปยังผู้รับแจ้ง การแจ้งทางโทรสาร (Fax) และการแจ้งทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) โดยไม่ได้รวมถึงการแจ้งการชุมนุมสาธารณะผ่านทางแอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก (Facebook) หรือแอปพลิเคชันไลน์ (Line) ซึ่งเป็นช่องทางการติดต่อสื่อสารที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน อีกทั้งยังสามารถยืนยันตัวตนบุคคลได้ หรือหากผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมแจ้งการชุมนุมสาธารณะผ่านระบบสื่อออนไลน์อื่น ๆ นอกเหนือจากการแจ้งทางโทรสาร (Fax) และการแจ้งทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) การกำหนดวิธีการในลักษณะดังกล่าวจึงอาจเกิดปัญหาในเรื่องของการตีความกฎหมาย และอาจทำให้การแจ้งการชุมนุมสาธารณะเป็นการแจ้งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

อีกทั้งยังอาจถือว่าไม่มีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ ส่งผลให้การชุมนุมสาธารณะดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายได้

2. ปัญหาเกี่ยวกับการใช้อำนาจในการอนุญาตหรือแก้ไขการชุมนุมสาธารณะของเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 มาตรา 11 ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะที่เป็นผู้รับแจ้งจะต้องพิจารณาสาระสำคัญของการชุมนุมสาธารณะว่าจะอนุญาต หรือแก้ไขการชุมนุมสาธารณะ และจะต้องส่งสรุปสาระสำคัญในการชุมนุมสาธารณะให้ผู้แจ้งการชุมนุมสาธารณะทราบภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับแจ้ง ซึ่งถ้าหากเจ้าหน้าที่ตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะที่เป็นผู้รับแจ้งสั่งให้มีการแก้ไขการชุมนุมสาธารณะ ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมหรือผู้แจ้งการชุมนุมสาธารณะอาจเหลือระยะเวลาในการแก้ไขน้อยกว่า 24 ชั่วโมงก่อนการชุมนุมสาธารณะ เนื่องจากระยะเวลาพิจารณาสาระสำคัญในการชุมนุมของเจ้าหน้าที่ ทับซ้อนกับระยะเวลาแจ้งการชุมนุมล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมงก่อนเริ่มการชุมนุมของผู้ชุมนุม ทำให้ไม่อาจแก้ไขการชุมนุมสาธารณะภายในระยะเวลาดังกล่าวได้ทัน จนอาจทำให้การชุมนุมสาธารณะดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ นอกจากนี้จำนวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะไม่เพียงพอต่อการควบคุมดูแลการชุมนุมสาธารณะ ก็เป็นปัญหาต่อการใช้ดุลพินิจในการมีคำสั่งให้มีการแก้ไขการชุมนุมสาธารณะ เพื่อยับยั้งหรือหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดการชุมนุมสาธารณะเกิดขึ้น และเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบ อันเป็นปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอีกด้วย

3. ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจในการสลายการชุมนุมสาธารณะ ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 มาตรา 21 และ 25 ซึ่งบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 มาตรา 21 ได้กำหนดให้ การชุมนุมสาธารณะที่จะถูกสลาย ต้องเป็นกรณีการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา 21 (1) และ (2) โดยเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะต้องดำเนินการประกาศให้แก้ไข หรือเลิกการชุมนุมภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าหากผู้ชุมนุมไม่เลิกการชุมนุม หรือไม่แก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด ก็ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะร้องขอต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะเพื่อมีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะ นั้น ซึ่งในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้เลิกการชุมนุมสาธารณะ จะต้องกำหนดเวลาเลิกการชุมนุมสาธารณะไว้ในคำสั่งและจะต้องนำคำสั่งดังกล่าวมาปิดประกาศในพื้นที่ที่ผู้ชุมนุมจะเห็นได้โดยง่าย หากถึงเวลาที่กำหนดแล้วผู้ชุมนุมยังไม่ยุติการชุมนุมสาธารณะ ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะรายงาน หรือแจ้งให้ศาลทราบ จากนั้นจึงประกาศพื้นที่ควบคุมในพื้นที่การชุมนุมและพื้นที่ใกล้เคียงตามความเหมาะสม พร้อมทั้งประกาศห้ามบุคคลภายนอกเข้าพื้นที่ และกำหนดเวลาให้ผู้อยู่ในพื้นที่ควบคุมออกนอกพื้นที่ ถ้าหากผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเชื่อฟัง เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะสามารถใช้กำลังเข้าจับกุมผู้ชุมนุมที่ฝ่าฝืนคำสั่งได้อันเป็นใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุมสาธารณะ โดยวิธีการดังกล่าวตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 มาตรา 21 เป็นการอาศัยอำนาจศาลอันเป็นองค์กรฝ่ายตุลาการเข้ามาตรวจสอบความจำเป็น และความเหมาะสมก่อนมีการใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุมสาธารณะของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม

สาธารณะ จึงเป็นการคุ้มครอง และให้หลักประกันแก่เสรีภาพการชุมนุมสาธารณะของประชาชน อย่างไรก็ตาม การใช้ดุลพินิจในการใช้กำลังในการสลายการชุมนุมสาธารณะของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 มาตรา 25 เป็นกรณีที่เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะสามารถใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุมสาธารณะได้โดยไม่ต้องร้องขอต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะเพื่อมีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะ อันเป็นการให้ขอบเขตการใช้อำนาจแก่เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะในลักษณะที่กว้าง ทำให้การใช้ดุลพินิจในการใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุมของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะที่อาจกระทบกับสิทธิ เสรีภาพ หรือศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ชุมนุม หรือประชาชนทั่วไปไม่ได้รับการตรวจสอบก่อนโดยศาล แม้ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 มาตรา 25 วรรค 2 เปิดโอกาสให้ผู้ชุมนุมยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งต่อศาลเพื่อพิจารณาได้ก็ตาม แต่ก็เป็นการตรวจสอบโดยศาลภายหลังมีการใช้กำลังสลายการชุมนุมสาธารณะ และภายหลังความเสียหายได้เกิดขึ้นแล้ว อันไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มุ่งให้ความคุ้มครองเสรีภาพการชุมนุมสาธารณะของประชาชน

จากที่ได้ทำการศึกษาความหมาย แนวคิด ทฤษฎี หลักการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 และได้ทำการวิเคราะห์ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 มาแล้วนั้น ได้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการแจ้งการชุมนุมสาธารณะของผู้ชุมนุมตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 มาตรา 10

เห็นควรแก้ไขระยะเวลาเกี่ยวกับการแจ้งการชุมนุมสาธารณะของผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 มาตรา 10 วรรคแรก จากเดิมบัญญัติว่า “ผู้ใดประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ ให้แจ้งการชุมนุมต่อผู้รับแจ้งก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง”

แก้ไขเพิ่มเติมว่า “ผู้ใดประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ ให้แจ้งการชุมนุมต่อผู้รับแจ้งก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่า 48 ชั่วโมง”

และเห็นควรแก้ไขรูปแบบและวิธีการแจ้ง โดยระบุวิธีการแจ้งไว้อย่างละเอียด ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 มาตรา 10 วรรคท้าย จากเดิมบัญญัติว่า “การแจ้งการชุมนุมสาธารณะต้องระบุวัตถุประสงค์ และวัน ระยะเวลา และสถานที่ชุมนุมสาธารณะตามวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดซึ่งต้องเป็นวิธีที่สะดวกแก่ผู้แจ้ง และต้องให้แจ้งผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้ด้วย”

แก้ไขเพิ่มเติมว่า “การแจ้งการชุมนุมสาธารณะต้องระบุวัตถุประสงค์ และวัน ระยะเวลา และสถานที่ชุมนุมสาธารณะ โดยให้แจ้งเป็นหนังสือโดยตรงไปยังผู้รับแจ้ง หรือการแจ้งทางโทรสาร (Fax) หรือการแจ้งทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) หรือการแจ้งผ่านแอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก (Facebook) หรือแอปพลิเคชันไลน์ (Line) หรือการแจ้งผ่านช่องทางการติดต่อสื่อสารออนไลน์อื่น ๆ ที่สามารถยืนยันตัวบุคคลได้”

2. ปัญหาเกี่ยวกับการใช้อำนาจในการอนุญาตหรือแก้ไขการชุมนุมสาธารณะของเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 มาตรา 11

เห็นควรแก้ไขระยะเวลาเกี่ยวกับกรณีผู้รับแจ้งส่งสรุปสาระสำคัญในการชุมนุมสาธารณะให้ผู้แจ้งทราบ ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 มาตรา 11 วรรคแรก จากเดิมบัญญัติว่า “เมื่อได้รับแจ้งแล้ว ให้ผู้รับแจ้งส่งสรุปสาระสำคัญในการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้แจ้งทราบภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับแจ้ง”

แก้ไขเพิ่มเติมว่า “เมื่อได้รับแจ้งแล้ว ให้ผู้รับแจ้งส่งสรุปสาระสำคัญในการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้แจ้งทราบภายใน 48 ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับแจ้งและหากกรณีผู้รับแจ้งมีคำสั่งให้ผู้แจ้งแก้ไขการชุมนุมสาธารณะ ต้องส่งให้ผู้แจ้งทราบไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมงก่อนการชุมนุม”

ในส่วนปัญหาการใช้ดุลพินิจในการมีคำสั่งให้มีการแก้ไขการชุมนุมสาธารณะ เพื่อยับยั้งไม่ให้เกิดการชุมนุมสาธารณะเกิดขึ้น และเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบ โดยมีการคำนึงถึงจำนวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ ที่ไม่เพียงพอต่อการดูแลการชุมนุมสาธารณะ สามารถแก้ไขได้โดย ให้มีการควบคุมดูแลการชุมนุมสาธารณะผ่านระบบเทคโนโลยีไร้สาย เช่น การใช้กล้องวงจรปิดไร้สายควบคุมผ่านระบบ Wifi หรือใช้กล้องบันทึกภาพมุมสูงระบบโดรน แทนการดูแลสอดส่องการชุมนุมสาธารณะ หรือการใช้พื้นที่สาธารณะ หรือการสัญจรบนทางจราจรของกลุ่มผู้ชุมนุม อาจมอบหมายให้อาสาสมัครจราจร หรือผู้ชุมนุมสาธารณะเอง ช่วยบริการความสะดวกแก่ประชาชนทั่วไป โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรหนึ่งคน เพื่อลดกำลังพลในการเตรียมพร้อมรักษาความปลอดภัยในการชุมนุมสาธารณะที่ไม่เพียงพอต่อการดูแลการชุมนุม

3. ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจในการสลายการชุมนุมสาธารณะ ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 มาตรา 21 และ 25

เห็นควรยกเลิก บทบัญญัติ มาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558

และเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติม กรณีการดำเนินการเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 มาตรา 21 วรรคแรก จากเดิมบัญญัติว่า “ในกรณีมีการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา 14 หรือกรณีผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุมฝ่าฝืนมาตรา 7 หรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 8 มาตรา 15 มาตรา 16 มาตรา 17 หรือมาตรา 18 ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะดำเนินการ ดังต่อไปนี้”

(1) กรณีการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา 14 หรือไม่เลิกการชุมนุมภายในระยะเวลาที่ได้แจ้งไว้ต่อผู้รับแจ้งตามมาตรา 18 ให้ประกาศให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมภายในระยะเวลาที่กำหนด

(2) กรณีผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุมฝ่าฝืนมาตรา 7 หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 8 มาตรา 15 มาตรา 16 หรือมาตรา 17 ให้ประกาศให้ผู้ชุมนุมแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด”

แก้ไขเพิ่มเติมว่า “ในกรณีที่มีการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา 14 หรือกรณีผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุมฝ่าฝืนมาตรา 7 หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 8 มาตรา 15 มาตรา 16 มาตรา 17 หรือมาตรา 18 หรือในกรณีที่ผู้ชุมนุมกระทำการใด ๆ ที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่น จนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) กรณีการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา 14 หรือไม่เลิกการชุมนุมภายในระยะเวลาที่ได้แจ้งไว้ต่อผู้รับแจ้งตามมาตรา 18 ให้ประกาศให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมภายในระยะเวลาที่กำหนด

(2) กรณีผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุมฝ่าฝืนมาตรา 7 หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 8 มาตรา 15 มาตรา 16 หรือมาตรา 17 ให้ประกาศให้ผู้ชุมนุมแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

(3) กรณีที่ผู้ชุมนุมกระทำการใด ๆ ที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตราย แก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ มีอำนาจสั่งให้ผู้ชุมนุมยุติการกระทำนั้น”

เอกสารอ้างอิง

จรัญ โฆษณานันท์. เอกสารประกอบคำบรรยายวิชานิติปรัชญา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2562.

บรรเจิด สิงคะเนติ. หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 4.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2555.

สมชาย ปรีชาศิลป์กุล และคณะ. บทเรียนและสภาพปัญหาเกี่ยวกับเสรีภาพในการชุมนุม เพื่อการปรับปรุงพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมดาเพรส, 2563.

สุริยา ปานแป้น และ อนุวัฒน์ บุญนันท์. คู่มือสอบกฎหมายรัฐธรรมนูญ. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไอดีเดีย พรินติ้ง, 2560.